

Papežství, koncily a české země v pozdním středověku

Pár úvodních poznámek

Adam Pálka

Vybrané pojmy

- Koncil, konciliarismus
- *Vicarius Christi*
- Utrakvismus

Papežské schizma a idea konciliarismu

- V r. 1378 římská volba **Urbana VI.** a fondijská volba **Klimenta VII.** (záhy přesídlil do Avignonu)
- **Pisánský koncil (1409):** „*Svaté shromáždění prohlašuje (...), že oba byli a jsou usvědčenými schismatiky...*“
Alexander V., Jan XXIII.
- Z iniciativy Zikmunda svolán kostnický koncil (1414–1418): „... každý, jakéhokoliv stavu nebo hodnosti, i kdyby to byla sama papežská důstojnost, má svatou povinnost podrobit se mu ve všech věcech.“ (dekret ***Haec sancta synodus***, duben 1415)
- Dekret ***Frequens*** o pravidelném svolávání koncilů (1417)

Laický kalich

- Od přijímání pod obojí v latinské církvi upouštěno **v průběhu 12.–13. století** z různých důvodů
- Návaznost Jakoubka ze Stříbra na učení Matěje z Janova a svátostný výklad **Jan 6, 54** („*Nisi manducaveritis...*“), praktický utrakvismus od r. 1414
- Není nijak v rozporu s učením o **konkomitanci**
- Jakoubkova teologie kalicha: ***necessitas, preceptum, utilitas*** (D. Coufal)